

Διάνυσμα: Προσανατολισμένο εινθύγραμμό τημήμα του οποίου το πρώτο άκρο λέγεται αρχή ή σημείο εφαρμογής και το δεύτερο άκρο λέγεται πέρας Άν η αρχή και το πέρας συμπίπτουν τότε το διάνυσμα λέγεται μηδενικό. (π.χ. $\overrightarrow{AA}$)

Μέτρο ή μήκος διανύσματος: Η απόσταση των άκρων ενός διανύσματος. Ένα διάνυσμα με μέτρο 1 λέγεται μοναδιαίο. **Φορέας:** Η ενθεία πάνω στην οποία βρίσκεται ένα μη μηδενικό διάνυσμα

Παραλληλή ή συνγραμμική ή ότι έχουν την ίδια διεύθυνση: λέγονται Δύο μη μηδενικά διανύσματα που έχουν τον ίδιο φορέα ή παραλληλους φορείς. Τα συνγραμμικά διανύσματα διακρίνονται σε :

ομόρροπα (έχουν παραλληλους φορείς και βρίσκονται στο ίδιο ημεπίπεδο ως προς την ευθεία που ενώνει τις αρχές τους ή έχουν τον ίδιο φορέα και μια από τις ημιευθείες περιέχει την άλλη) ή

αντίρροπα (όταν δεν είναι ομόρροπα). **ΔΗΛΑΔΗ**

Ομόρροπα: ίδια κατεύθυνση

Αντίρροπα: αντίθετη κατεύθυνση

Ισα: λέγονται δύο μη μηδενικά διανύσματα τα οποία έχουν την ίδια κατεύθυνση και ίσα μέτρα.

ΙΣΧΥΕΙ: α) Αν $\overrightarrow{AB} = \overrightarrow{GD}$ τότε $\overrightarrow{AG} = \overrightarrow{BD}$,

$\overrightarrow{DB} = \overrightarrow{GA}$, $\overrightarrow{BA} = \overrightarrow{DG}$

β) Αν M μέσο των $\overrightarrow{AB}$

τότε $\overrightarrow{AM} = \overrightarrow{MB}$ και αντιστρόφως

Αντίθετα: Δύο διανύσματα όταν έχουν αντίθετη κατεύθυνση και ίσα μέτρα $\overrightarrow{AB} = -\overrightarrow{BA}$

Έστω δύο μη μηδενικά διανύσματα $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$. Με αρχή ένα σημείο O παίρνουμε διανύσματα

$\overrightarrow{OA} = \overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{OB} = \overrightarrow{\beta}$. Την κυρτή γωνία $A\hat{O}B$ που ορίζουν οι ημιευθείες OA, OB την λέμε γωνία θ των διανυσμάτων $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$. Ισχύει $\theta \in [0, \pi]$ και

α) $\theta = 0$ $\alpha \nu \overrightarrow{\alpha} \uparrow \uparrow \overrightarrow{\beta}$

β) $\theta = \pi$ $\alpha \nu \overrightarrow{\alpha} \uparrow \downarrow \overrightarrow{\beta}$

γ) $\theta = \frac{\pi}{2}$ $\alpha \nu \overrightarrow{\alpha} \perp \overrightarrow{\beta}$

ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΩΝ

Έστω δύο διανύσματα $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$. Με αρχή ένα σημείο

Ο παίρνουμε διανύσμα $\overrightarrow{OA} = \overrightarrow{\alpha}$ και μετά με αρχή το A παίρνουμε $\overrightarrow{AM} = \overrightarrow{\beta}$. Το διάνυσμα

$\overrightarrow{OM}$ λέγεται άθροισμα ή συνισταμένη των $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$ και συμβολίζεται ως $\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta}$

Iδιότητες

α) $\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta} = \overrightarrow{\beta} + \overrightarrow{\alpha}$

($\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta}) + \overrightarrow{\gamma} = \overrightarrow{\alpha} + (\overrightarrow{\beta} + \overrightarrow{\gamma})$ γ) $\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{0} = \overrightarrow{\alpha}$

δ) $\overrightarrow{\alpha} + (-\overrightarrow{\alpha}) = \overrightarrow{0}$

!!! Αν τα διανύσματα έχουν κοινή αρχή δηλαδή με αρχή ένα σημείο O πάρουμε $\overrightarrow{OA} = \overrightarrow{\alpha}$ και

$\overrightarrow{OB} = \overrightarrow{\beta}$ τότε το άθροισμα $\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta}$ ορίζεται από την διαγώνιο OM των παραλληλογράμμου με προσκέμενες πλευρές τις OA και OB .

(ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΗΛΟΓΡΑΜΜΟΥ)

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΩΝ

Η διαφορά $\overrightarrow{\alpha} - \overrightarrow{\beta}$ ορίζεται ως το άθροισμα των $\overrightarrow{\alpha}$ και $-\overrightarrow{\beta}$: $\overrightarrow{\alpha} - \overrightarrow{\beta} = \overrightarrow{\alpha} + (-\overrightarrow{\beta})$

Αν έχουμε δύο διανύσματα $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$ τότε υπάρχει μοναδικό διάνυσμα $\overrightarrow{x}$ τέτοιο ώστε $\overrightarrow{\beta} + \overrightarrow{x} = \overrightarrow{\alpha}$. Πράγματι: $\overrightarrow{\beta} + \overrightarrow{x} = \overrightarrow{\alpha}$
 $\Leftrightarrow (-\overrightarrow{\beta}) + (\overrightarrow{\beta} + \overrightarrow{x}) = (-\overrightarrow{\beta}) + \overrightarrow{\alpha} \Leftrightarrow$
 $\overrightarrow{0} + \overrightarrow{x} = \overrightarrow{\alpha} + (-\overrightarrow{\beta}) \Leftrightarrow \overrightarrow{x} = \overrightarrow{\alpha} - \overrightarrow{\beta}$

ΔΙΑΝΥΣΜΑ ΘΕΣΕΩΣ

Έστω O ένα σταθερό σημείο. Τότε για κάθε σημείο M ορίζεται το διάνυσμα $\overrightarrow{OM}$ το οποίο λέγεται διάνυσμα θέσεως του M ή διανυσματική ακτίνα του M . Το σημείο O , είναι η κοινή αρχή όλων των διανυσματικών ακτίνων των σημείων του χώρου, λέγεται σημείο αναφοράς ΙΣΧΥΕΙ $\overrightarrow{AB} = \overrightarrow{OB} - \overrightarrow{OA}$. Κάθε διάνυσμα στο χώρο είναι ίσο με τη διανυσματική ακτίνα του πέρατος μείον τη διανυσματική ακτίνα της αρχής

ΜΕΤΡΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΩΝ

$$\|\overrightarrow{\alpha} - \overrightarrow{\beta}\| \leq \|\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta}\| \leq \|\overrightarrow{\alpha}\| + \|\overrightarrow{\beta}\|$$

ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΑ ΜΕΣΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

$$\overrightarrow{OM} = \frac{\overrightarrow{OA} + \overrightarrow{OB}}{2}$$

Κάθε διάνυσμα του επιπέδου γράφεται κατά μοναδικό τρόπο στη μορφή $\overrightarrow{\alpha} = \overrightarrow{x}i + \overrightarrow{y}j$

Συντελεστής διεύθυνσης του $\overrightarrow{\alpha} = (x, y)$

$\lambda = \frac{y}{x} = \text{εφφ} \quad \phi \in [0, 2\pi)$ όπου φ η γωνία που σχηματίζει το $\overrightarrow{\alpha}$ με τον x'

α) Αν $y = 0$ ($\overrightarrow{\alpha} // x'$) τότε $\lambda = 0$

β) Αν $x = 0$ ($\overrightarrow{\alpha} // y'$) τότε ΔΕΝ ορίζεται λ

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ ΤΩΝ $\overrightarrow{\alpha} = (x_1, y_1), \overrightarrow{\beta} = (x_2, y_2)$

$$(x_1, y_1) + (x_2, y_2) = (x_1 + x_2, y_1 + y_2)$$

$$\lambda(x_1, y_1) = (\lambda x_1, \lambda y_1)$$

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ ΜΕΣΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

$$x = \frac{x_1 + x_2}{2}, \quad y = \frac{y_1 + y_2}{2}$$

ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ (x, y) ΤΟΥ ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΟΣ ΜΕ ΑΚΡΑ $A(x_1, y_1)$

$$B(x_2, y_2) \quad \overrightarrow{AB} = (x, y) = (x_2 - x_1, y_2 - y_1)$$

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΕ ΔΙΑΝΥΣΜΑ

Έστω λ πραγματικός αριθμός με $\lambda \neq 0$ και $\overrightarrow{\alpha}$ ένα μη μηδενικό διάνυσμα. Ονομάζουμε γινόμενο του λ με το $\overrightarrow{\alpha}$ και το συμβολίζοντας με $\lambda \cdot \overrightarrow{\alpha}$ ή με $\lambda\overrightarrow{\alpha}$ ένα διάνυσμα το οποίο :

α) Είναι ομόρροπο του $\overrightarrow{\alpha}$, αν $\lambda > 0$ και αντίρροπο του $\overrightarrow{\alpha}$ αν $\lambda < 0$

β) Έχει μέτρο $|\lambda||\overrightarrow{\alpha}|$

Αν $\lambda = 0$ ή $\overrightarrow{\alpha} = 0$ τότε ορίζουμε ως $\lambda \cdot \overrightarrow{\alpha}$ το μηδενικό διάνυσμα $\overrightarrow{0}$

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

α) $\lambda(\overrightarrow{\alpha} + \overrightarrow{\beta}) = \lambda\overrightarrow{\alpha} + \lambda\overrightarrow{\beta}$

β) $(\lambda + \mu)\overrightarrow{\alpha} = \lambda\overrightarrow{\alpha} + \mu\overrightarrow{\alpha}$

γ) $\lambda(\mu\overrightarrow{\alpha}) = (\lambda\mu)\overrightarrow{\alpha}$

δ) $\lambda\overrightarrow{\alpha} = \overrightarrow{0} \Leftrightarrow \lambda = 0$ ή $\overrightarrow{\alpha} = 0$

ε) $(-\lambda)\overrightarrow{\alpha} = \lambda(-\overrightarrow{\alpha}) = -(\lambda\overrightarrow{\alpha})$

στ) Αν $\lambda\overrightarrow{\alpha} = \lambda\overrightarrow{\beta}$ και $\lambda \neq 0$, τότε $\overrightarrow{\alpha} = \overrightarrow{\beta}$

ζ) Αν $\lambda\overrightarrow{\alpha} = \mu\overrightarrow{\alpha}$ και $\overrightarrow{\alpha} \neq 0$, τότε $\lambda = \mu$

Γραμμικός συνδυασμός των $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$ λέγεται

κάθε διάνυσμα της μορφής $\overrightarrow{v} = \kappa\overrightarrow{\alpha} + \lambda\overrightarrow{\beta}$, $\kappa, \lambda \in \mathbb{R}$ Ανάλογα ορίζεται ο γραμμικός συνδυασμός τριών ή περισσοτέρων διανυσμάτων

ΘΕΩΡΗΜΑ

Αν $\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}$ είναι δύο διανύσματα με $\overrightarrow{\beta} \neq \overrightarrow{0}$ τότε

$$\overrightarrow{\alpha} // \overrightarrow{\beta} \Leftrightarrow \overrightarrow{\alpha} = \lambda\overrightarrow{\beta}, \lambda \in \mathbb{R}$$

Κωνσταντίνος

Καραθεοδωρή

1873 - 1950

Δύο διανύσματα είναι ίσα αν οι αντίστοιχες συντεταγμένες τους είναι ίσες

Μέτρο του $\overrightarrow{\alpha} = (x, y) \quad |\overrightarrow{\alpha}| = \sqrt{x^2 + y^2}$

Απόσταση δύο σημείων $A(x_1, y_1)$ και $B(x_2, y_2)$ $(AB) = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΑΣ

$$\overrightarrow{\alpha} // \overrightarrow{\beta} \Leftrightarrow \det(\overrightarrow{\alpha}, \overrightarrow{\beta}) = 0 \quad \overrightarrow{\alpha} // \overrightarrow{\beta} \Leftrightarrow \lambda_1 = \lambda_2$$

Εσωτερικό γινόμενο δυο μη μηδενικών διανυσμάτων $\vec{\alpha}$ και $\vec{\beta}$, λέμε τον πραγματικό αριθμό $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}| \cdot \text{συνφ}$, όπου φημίνεται ότι $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}| \cdot \text{συνφ}$

Αν $\vec{\alpha} = \vec{0}$ ή $\vec{\beta} = \vec{0}$ ΤΟΤΕ $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = 0$

Ιδιότητες

a) $\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = \vec{\beta} \cdot \vec{\alpha}$

b) $\vec{\alpha} \perp \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = 0$

c) $\vec{\alpha} \uparrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = |\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|$

d) $\vec{\alpha} \uparrow \downarrow \vec{\beta} \Leftrightarrow \vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = -|\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|$

e) $|\vec{\alpha}|^2 = |\vec{\alpha}|^2$

f) $\vec{i} \cdot \vec{j} = \vec{j} \cdot \vec{i} = 0 \quad \vec{i}^2 = \vec{j}^2 = 1$

g) Αν $\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$, $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$ τότε

$\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta} = x_1 x_2 + y_1 y_2$. Το εσωτερικό γινόμενο δύο διανυσμάτων είναι ίσο με το άθροισμα των γινομένων των ομάδων μων συντεταγμένων.

A) $(\lambda \vec{\alpha}) \vec{\beta} = \vec{\alpha} (\lambda \vec{\beta}) = \lambda (\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta})$

B) $\vec{\alpha} (\vec{\beta} + \vec{\gamma}) = \vec{\alpha} \vec{\beta} + \vec{\alpha} \vec{\gamma}$

I) $\vec{\alpha} \perp \vec{\beta} \Leftrightarrow \lambda_1 \lambda_2 = -1$

Συνημίτονο γωνίας 2 διανυσμάτων

$\vec{\alpha} = (x_1, y_1)$, $\vec{\beta} = (x_2, y_2)$

$\text{συνθ} = \frac{\vec{\alpha} \cdot \vec{\beta}}{|\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|}$ ή $\text{συνθ} = \frac{x_1 x_2 + y_1 y_2}{|\vec{\alpha}| \cdot |\vec{\beta}|}$

Προβολή Διανύσματος $\vec{v}$ σε διάνυσμα $\vec{a}$

$\vec{a} \cdot \vec{v} = \vec{a} \cdot \text{προβ}_{\vec{a}} \vec{v}$

Συντελεστής διεύθυνσης ευθείας που διέρχεται από τα σημεία $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$ με $x_1 \neq x_2$

$$\lambda = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

Συνήκη καθετότητας / παραλληλίας ευθεών $\varepsilon_1 // \varepsilon_2 \Leftrightarrow \lambda_1 = \lambda_2$ / $\varepsilon_1 \perp \varepsilon_2 \Leftrightarrow \lambda_1 \cdot \lambda_2 = -1$

Εξίσωση ευθείας με γνωστό λ πότε διέρχεται από γνωστό σημείο $A(x_0, y_0)$

$y - y_0 = \lambda(x - x_0)$

κατακόρυφη ευθεία που διέρχεται από το $A(x_0, y_0)$: $x = x_0$

Οριζόντια ευθεία ($/ / x'x$) που διέρχεται από το $A(x_0, y_0)$: $y = y_0$

ευθεία που διέρχεται από το $(0,0)$: $y = \lambda x$

Εξίσωση διχοτόμου 1^ο και 3^ο τεταρτημορίου (2^ο και 4^ο) $y = x$ ($y = -x$)

Γενική μορφή εξίσωσης ευθείας

$Ax + By + \Gamma = 0$ με $A \neq 0$ ή $B \neq 0$

Παράλληλη στο διάνυσμα $\vec{\delta} = (B, -A)$

Κάθετη στο διάνυσμα $\vec{n} = (A, B)$

Απόσταση σημείου $M(x_0, y_0)$ από ευθεία $\varepsilon: Ax + By + \Gamma = 0$:

$$d(M_0, \varepsilon) = \frac{|Ax_0 + By_0 + \Gamma|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

Εμβαδόν τριγώνου $AB\Gamma$

$$(AB\Gamma) = \frac{1}{2} \cdot |\det(\vec{AB}, \vec{AG})|$$

Απόσταση 2 παραλλήλων ευθειών

$\varepsilon_1: y = \lambda x + \beta_1$ και $\varepsilon_2: y = \lambda x + \beta_2$

$$d(\varepsilon_1, \varepsilon_2) = \frac{|\beta_1 - \beta_2|}{\sqrt{1 + \lambda^2}}$$

ΚΥΚΛΟΣ $(KM) = R$

$K(x_0, y_0)$ και ακτίνα R :

$$(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 = R^2$$

Γενική Μορφή εξίσωσης κύκλου

$$x^2 + y^2 + Ax + By + \Gamma = 0$$
 με

$A^2 + B^2 - 4\Gamma > 0$ τότε

κέντρο $K\left(-\frac{A}{2}, -\frac{B}{2}\right)$, ακτίνα

$$R = \frac{\sqrt{A^2 + B^2 - 4\Gamma}}{2}$$

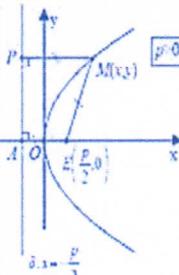
Εξίσωση κύκλου με κέντρο $O(0,0)$ και ακτίνα R : $x^2 + y^2 = R^2$

Εξίσωση εφαπτομένης του παραπάνω κύκλου στο σημείο $A(x_1, y_1)$: $xx_1 + yy_1 = R^2$

ΠΑΡΑΒΟΛΗ $(ME) = d(M, \delta)$

(a) Εστία $E\left(\frac{p}{2}, 0\right)$ διευθετούσα $\delta: x = -\frac{p}{2}$

$$y^2 = 2px$$

εφαπτομένη στο $M(x_1, y_1)$: $yy_1 = p(x + x_1)$

(b) Εστία $E\left(0, \frac{p}{2}\right)$ διευθετούσα $\delta: y = -\frac{p}{2}$

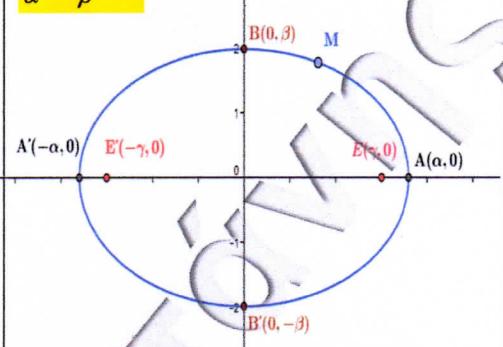
$$x^2 = 2py$$

εφαπτομένη στο $M(x_1, y_1)$: $xx_1 = p(y + y_1)$

ΕΛΛΕΙΨΗ $(ME) + (ME') = 2\alpha$

(a) Με εστίες $E'(-\gamma, 0)$, $E(\gamma, 0)$

$$\frac{x^2}{\alpha^2} + \frac{y^2}{\beta^2} = 1 \quad \text{με } \beta^2 = \alpha^2 - \gamma^2 \quad (\alpha > \gamma)$$

Μήκος Μεγάλου άξονα: $2a$

Μήκος Μικρού άξονα: $2b$

εκκεντρότητα

$$\varepsilon = \frac{\gamma}{\alpha} \quad \text{με } \varepsilon < 1$$

εφαπτομένη στο $A(x_1, y_1)$: $\frac{xx_1}{\alpha^2} + \frac{yy_1}{\beta^2} = 1$

(b) Με εστίες $E'(0, -\gamma)$, $E(0, \gamma)$

$$\frac{x^2}{\beta^2} + \frac{y^2}{\alpha^2} = 1 \quad \text{με } \beta^2 = \alpha^2 - \gamma^2 \quad (\alpha > \gamma)$$

εφαπτομένη στο $A(x_1, y_1)$: $\frac{xx_1}{\beta^2} + \frac{yy_1}{\alpha^2} = 1$

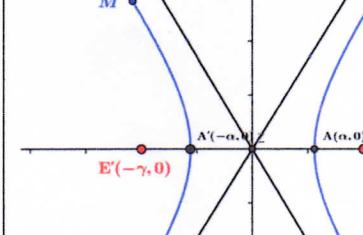
ΥΠΕΡΒΟΛΗ $|(|ME) - (ME')| = 2a$

(a) Εστίες $E'(-\gamma, 0)$, $E(\gamma, 0)$

$$\frac{x^2}{\alpha^2} - \frac{y^2}{\beta^2} = 1$$

με $\beta^2 = \gamma^2 - \alpha^2$ ($\gamma > \alpha$)

μοντέλο: $y = \pm \frac{\beta}{\alpha} x$

εφαπτομένη στο $M(x_1, y_1)$: $\frac{xx_1}{\alpha^2} - \frac{yy_1}{\beta^2} = 1$

(b) Εστίες $E'(0, -\gamma)$, $E(0, \gamma)$

$$\frac{y^2}{\alpha^2} - \frac{x^2}{\beta^2} = 1 \quad \text{με } \beta^2 = \gamma^2 - \alpha^2 \quad (\gamma > \alpha)$$

μοντέλο: $y = \pm \frac{\alpha}{\beta} x$

εφαπτομένη στο $M(x_1, y_1)$: $\frac{yy_1}{\alpha^2} - \frac{xx_1}{\beta^2} = 1$

εκκεντρότητα $\varepsilon = \frac{\gamma}{\alpha} \quad \text{με } \varepsilon > 1$